

Nr 9.

Utlåtande i anledning av delegerades för riksdagens verk skrivelse angående lönetillägg till tjänstemän i riksdagens verk m. m.

I skrivelse den 5 mars 1952 ha *delegerade för riksdagens verk* hemställt att bankoutskottet — under förutsättning att Kungl. Maj:ts propositioner nr 60, angående höjning av statstjänstemännens löner, m. m., och nr 61, angående provisoriskt lönetillägg för tjänstgöring på s. k. obekväms arbetstid, vinna riksdagen bifall — ville föreslå riksdagen

1) besluta att, utöver de under år 1951 utgående månadslönerna, skola under år 1952 till tjänstemän vid riksdagens verk utgå lönetillägg enligt samma villkor och under samma förutsättningar, som jämlikt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen komma att gälla för andra tjänstemän med lön enligt statens löneplansförrdning;

2) besluta att å pensioner, utgående enligt av riksdagen antagna tjänste- och familjepensionsbestämmelser för riksdagens verk, skall under år 1952 utgå rörligt tillägg med 53 procent av tilläggsunderlaget;

3) bemyndiga delegerade att meddela de beslut, som kunna föränledas av tillämpning vid riksdagens verk av den i förenämnda överenskommelse intagna garantibestämmelsen;

4) bemyndiga delegerade att framdeles besluta angående lönetillägg till tjänstemän vid riksdagens verk med avlöning enligt statens löneplansförrdning efter samma grunder och under samma förutsättningar som kunna komma att gälla för den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen;

5) bemyndiga delegerade att besluta angående rörligt tillägg å pensioner vid riksdagens verk enligt samma grunder som komma att gälla i fråga om pensioner, utgående enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna tjänste- och familjepensionsbestämmelser; samt

6) bemyndiga delegerade att, i anslutning till de föreskrifter som kunna komma att gälla för den övriga statsförvaltningen, medgiva att provisoriskt lönetillägg må utgå för tjänstgöring på obekväms arbetstid.

I sin skrivelse anföra delegerade.

I proposition den 15 februari 1952, nr 60, angående höjning av statstjänstemännens löner, m. m., har Kungl. Maj:t, såvitt nu är i fråga, hemställt att riksdagen måtte

1) besluta att till de under år 1951 utgående månadslönerna skola, med de undantag varom Kungl. Maj:t kan finna gott förordna, under år 1952 läggas särskilda lönetillägg enligt de grunder, som angivits i en med Stats-

tjänarkartellen, Statstjänstemännens riksförbund och Tjänstemännens centralorganisation träffad, i propositionen intagen överenskommelse;

2) besluta att å pensioner, utgående enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna tjänste- och familjepensionsbestämmelser, skall under år 1952 utgå rörligt tillägg med 53 procent av tilläggsunderlaget;

3) besluta att kristillägg under år 1952 skall utgå med 82 procent av kristilläggsunderlaget;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de beslut, som kunna föräledas av den i överenskommelsen intagna garantibestämmelsen;

5) medgiva att nu utgående kallortstillägg må, räknat från och med den 1 januari 1952, höjas med i genomsnitt 25 procent; samt

6) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i vederbörliga avlöningsreglementen, som erfordras med hänsyn till vad i propositionen förordats.

Den med förenämnda tjänstemannaorganisationer träffade överenskommelsen är av följande innehåll:

1. Till de under år 1951 utgående månadslönerna skola, med nedan nämnda undantag, läggas särskilda lönetillägg så att lönebeloppen för månad under år 1952 komma att uppgå till belopp, som angivas i bifogade tabell.¹

Arvoden till icke löneplansplacerad personal höjas i ungefär samma grad. Undantag skall dock göras i fråga om arvoden, som ha karaktären av bisysslearvoden och äro avvägda med hänsyn därtill. Sådana arvoden prövas särskilt.

De särskilda lönetilläggen respektive de höjda arvodesbeloppen skola icke utgå till anställningshavare, som ej uppnått 17 års ålder, och ej heller till anställningshavare, ansluten till organisation, som varslar (varslat) eller vidtager (vidtagit) stridsåtgärder i anslutning till förhandlingar i avlöningsfrågor.

2. Det rörliga tillägget å pensionernas grundbelopp skall under år 1952 utgå efter 53 procent.

3. Om levnadskostnadsindex i 1935 års serie exklusive skatter och sociala förmåner för tredje eller fjärde kvartalet 1952 uppnår eller överstiger 216, äga första gången detta sker de organisationer, som godtagit denna uppgörelse, påkalla förhandlingar om höjning av lönerna och pensionerna intill full kompensation för indexhöjningen utöver 210. Om sådan kompensation därvid erbjudes, skall överenskommelse anses träffad. De höjda lönerna och pensionerna skola i dylikt fall utgå från och med andra månaden i respektive kvartal.

Om indextalet efter att för tredje kvartalet 1952 ha uppnått eller överstigit 216, för fjärde kvartalet nedgår under 216, skall den höjning som kan ha medgivits på grund av denna överenskommelse sänkas i proportion till den sänkning av index, som skett i jämförelse med den tidigare höjning över 210, som föranlett löne- och pensionsökningen. Sådän sänkning skall inträda från och med den andra månaden i kvartalet.

4. Kallortstilläggen och kallortstraktamentena höjas med i genomsnitt 25 procent. Rörande vissa andra särskilda kontanta avlöningsförmåner skola förhandlingar med de organisationer, som godtagit denna uppgörelse, äga rum under de närmaste månaderna.

Enligt vad som framgår av propositionen har det ramavtal, som i år träf-

¹ Fogad vid utl. som Bilaga.

fats mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige, varit grundläggande för ovan intagna överenskommelse angående statstjänstemännens löner, m. m., under år 1952. Utöver den generella lönehöjning, som enligt sagda ramavtal utgår till arbetare, hava statstjänstemännen enligt överenskommelsen — med tillämpning av principerna i ramavtalet — erhållit kompensation för inträffad eftersläpning, varjämte hänsyn tagits till beräknad produktivitetstegring under innevarande år samt de prisstegringar, som antagits bli en följd av årets avtalsrörelse.

De lönetillägg, som skola utgå enligt överenskommelsen, innebära i allmänhet en höjning av lönebeloppen för månad med 15 procent. För löneklasserna 1—13 å löneplanen nr 1 är den föreslagna avlöningsförstärkningen större. Den utgör nämligen i löneklasserna 7—13 samma belopp som i 14:e löneklassen, d. v. s. å 5-ort 105 kronor per månad, samt i löneklasserna 1—6 omkring 20 procent. I fråga om löneklasserna 13—25 å löneplanen nr 2 har hänsyn tagits endast till den del av de utgående lönerna, som innefattar viss del av grundlönen med därå belöpande tilläggsförmåner.

För dem som icke uppnått 17 års ålder har förutsatts, att löneförmånerna skola prövas i särskild ordning.

Även vid riksdagens verk gäller statens löneplansförordning (se BU:s utl. nr 58/1947). De lönetillägg och övriga förmåner, som enligt förenämnda proposition skola tillkomma tjänstemän vid den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen, höra med hänsyn härtill enligt samma grunder och under enahanda förutsättningar utgå till tjänstemän vid dessa verk. I den mån vid riksdagens verk finnas anställningshavare anslutna till organisation, vilken varslar (varslat) eller vidtager (vidtagit) stridsåtgärder i anslutning till förhandlingar i avlöningsfrågor — oavsett om detta inträffat vid riksdagens verk eller inom statsförvaltningen i övrigt —, bör det få ankomma på delegerade för riksdagens verk att, i enlighet med de principer som härutinnan må beslutas av riksdagen och deras tillämpning vid den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen, besluta om de undantag från tillämpningen av det särskilda lönetillägg, som åsyftas i ovan omförmälda överenskommelse. I enlighet med vad som förutsatts vid de förhandlingar, vilka föregått överenskommelsen, bör i fall som här avses tills vidare utgå lön enligt de under år 1951 tillämpade grunderna.

De ändringar i gällande grunder för höjning av löner, som sedan 1947 tillämpats vid den civila statsförvaltningen, ha automatiskt ansetts bli gällande även vid riksdagens verk. Med den ändrade konstruktion, som genom förenämnda proposition givits åt de lönetillägg, vilka enligt överenskommelsen skola utgå under innevarande kalenderår, synes det däremot bli nödvändigt att frågan om tillämpningen av överenskommelsen å tjänstemän vid riksdagens verk underställes riksdagens prövning. Enligt delegerades uppfattning tala emellertid praktiska skäl för att de ändringar, som beträffande utgående lönetillägg genomföras för tjänstemän vid den allmänna statsförvaltningen, i framtiden utan särskilt beslut av riksdagen böra bliva tillämpliga även vid riksdagens verk. Därigenom undviks den omgång, som eljest blir följden. Delegerade vilja i detta sammanhang erinra om att frågan lösts när det gäller ändringar i avlöningsreglementet för riksdagens verk. Jämlikt beslut av 1948 års riksdag (se BU:s utl. nr 51) ha nämligen delegerade erhållit befogenhet att — i den mån det icke är fråga om för riksdagens verk speciella bestämmelser — vidtaga mot företagna ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente svarande ändringar i avlöningsreg-

lementet för riksdagens verk.¹ Delegerade anse sig därför böra föreslå att delegerade bemyndigas att, i den mån Kungl. Maj:t efter förhandlingar med tjänstemannaorganisationer träffat överenskommelse om ändrade grunder för rörligt tillägg eller annat lönetillägg för tjänstemän vid den allmänna statsförvaltningen samt en dylik överenskommelse blivit av riksdagen godkänd, besluta angående överenskommelsens tillämpning även för motsvarande tjänstemän vid riksdagens verk.

Enligt 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för riksdagens verk (18 § 1 mom. resp. 11 § 1 mom.) utgår rörligt tillägg å grundbeloppet av tjänste- resp. familjepension under samma förutsättningar och med samma procenttal som gälla angående höjning av månadslön, angiven i de i statens löneplansförordning intagna grundlönetabellerna. Med hänsyn till denna bestämmelse har hittills utan särskilt beslut av riksdagen de höjningar av det rörliga tillägget å pensioner, som genomförts vid den allmänna statsförvaltningen, blivit gällande även vid riksdagens verk. På grund av den omläggning, som föreslås beträffande lönetilläggen å utgående löner, blir det emellertid erforderligt att för år 1952 meddela särskilt beslut angående det rörliga tilläggets storlek. Det rör sig här om en fråga av rent formell natur. Det vill synas lämpligt att delegerade för framtiden erhålla befogenhet att, i anslutning till vad som kan komma att beslutas beträffande rörligt tillägg å pensioner vid den allmänna statsförvaltningen, meddela beslut i hithörande frågor utan att vid varje särskilt fall ha inhämtat riksdagens bemyndigande härtill.

Genom proposition nr 61 till innevarande års riksdag angående provisoriskt lönetillägg för tjänstgöring på s. k. obekväm arbetstid föreslås i anslutning till en efter förhandlingar inom civildepartementet träffad överenskommelse, att ett provisoriskt lönetillägg för tjänstgöring på s. k. obekväm arbetstid skall, från och med den 1 januari 1952, utgå till vissa tjänstemän i högst Ca, Ce eller Cg 16 eller Cf 14 med reglerad arbetstid. Med obekväm arbetstid avses härvid arbetstid som infaller mellan kl. 19 (lördagar kl. 18) och 6 eller å sön- eller helgdag, påskafton, midsommarafton eller julafton mellan kl. 6 och 19. Lönetillägget föreslås skola utgöra per timme 30 öre för tjänstemän i lönegraderna 1—4, 35 öre för tjänstemän i lönegraderna 5—8 och 40 öre för tjänstemän i högre lönegrader. Motsvarande provisoriska lönetillägg bör under enahanda förutsättningar och villkor i övrigt, som i propositionen föreslås beträffande anställningshavare vid den allmänna statsförvaltningen, gälla även för riksdagens verk.

Utskottet. Utskottet får erinra, att riksdagen på hemställan av statsutskottet (utl. nr 49 och 50) bifallit Kungl. Maj:ts förslag i ifrågavarande propositioner. Under återopande härav och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad delegerade i framställningen anfört och föreslagit, får utskottet tillstyrka bifall till delegerades förevarande förslag.

¹ Av detta bemyndigande följer, att delegerade utan särskilt beslut av riksdagen äro befogade att, i den mån Kungl. Maj:ts förslag beträffande ändrade kallortstillägg genomföres, vidtaga motsvarande ändring i avlösningsreglementet för riksdagens verk (34 §). Något särskilt beslut av riksdagen i detta avseende erfordras följaktligen icke.

I konsekvens med vad som hittills tillämpats bör kristillägg i förekommande fall under år 1952 utan särskilt beslut av riksdagen utgå vid riksdagens verk efter samma grunder som gälla vid den allmänna statsförvaltningen.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen må, i anledning av delegerades vid riksdagens verk förevarande framställning,

1) besluta att, utöver de under år 1951 utgående månads-lönerna, skola under år 1952 till tjänstemän vid riksdagens verk utgå lönetillägg enligt samma villkor och under samma förutsättningar, som jämlikt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen komma att gälla för andra tjänstemän med lön enligt statens löneplansförordning;

2) besluta att å pensioner, utgående enligt av riksdagen antagna tjänste- och familjepensionsbestämmelser för riksdagens verk, skall under år 1952 utgå rörligt tillägg med 53 procent av tilläggsunderlaget;

3) bemyndiga delegerade att meddela de beslut, som kunna föranledas av tillämpning vid riksdagens verk av den i förenämnda överenskommelse intagna garantibestämmelsen;

4) bemyndiga delegerade att framdeles besluta angående lönetillägg till tjänstemän vid riksdagens verk med avlöning enligt statens löneplansförordning efter samma grunder och under samma förutsättningar som kunna komma att gälla för den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen;

5) bemyndiga delegerade att besluta angående rörligt tillägg å pensioner vid riksdagens verk enligt samma grunder som komma att gälla i fråga om pensioner, utgående enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna tjänste- och familjepensionsbestämmelser; samt

6) bemyndiga delegerade att, i anslutning till de föreskrifter som kunna komma att gälla för den övriga statsförvaltningen, medgiva att provisoriskt lönetillägg må utgå för tjänstgöring på obekvämt arbetstid.

Stockholm den 27 mars 1952.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Fahlander, Mogård, Johannesson, Nordenson och Eliasson;

från andra kammaren: herrar Severin, Nilsson i Landskrona, Persson i Norrby, Schmidt, Sköldin, Fagerholm, Hallberg och Nyberg.

Reservation

av herrar Ewerlöf, Nordenson, Schmidt, Fagerholm och Nyberg.

Löneplan 1.

Löneklass nr	Månadslön kronor i ortsgrupp				
	1	2	3	4	5
1	380	397	415	432	451
2	391	408	427	446	466
3	407	426	445	464	484
4	425	444	464	485	506
5	446	468	488	509	532
6	473	494	517	540	562
7	499	523	547	571	595
8	529	553	578	604	629
9	553	580	606	632	658
10	581	608	636	662	690
11	606	634	664	692	721
12	632	661	690	721	750
13	656	686	717	749	779
14	680	711	743	775	807
15	706	741	774	807	841
16	734	769	804	840	874
17	765	802	836	873	909
18	795	833	869	907	945
19	831	871	911	950	989
20	869	912	953	994	1 035
21	922	967	1 010	1 053	1 097
22	978	1 025	1 070	1 117	1 163
23	1 035	1 083	1 132	1 182	1 231
24	1 094	1 145	1 197	1 249	1 301
25	1 165	1 217	1 268	1 320	1 372
26	1 239	1 290	1 342	1 393	1 444
27	1 316	1 367	1 419	1 471	1 523
28	1 393	1 444	1 496	1 548	1 600
29	1 472	1 524	1 576	1 627	1 679
30	1 551	1 603	1 655	1 705	1 757
31	1 625	1 677	1 728	1 780	1 832
32	1 700	1 751	1 803	1 855	1 907
33	1 764	1 815	1 866	1 918	1 970
34	1 827	1 879	1 931	1 983	2 034
35	1 891	1 942	1 994	2 046	2 098
36	1 955	2 007	2 059	2 110	2 161
37	2 018	2 070	2 122	2 174	2 225
38	2 083	2 134	2 186	2 237	2 289
39	2 146	2 198	2 249	2 301	2 353
40	2 210	2 262	2 313	2 364	2 416

Löneplan 2.

Löneklass nr	Månadslön kronor	Löneklass nr	Månadslön kronor	Löneklass nr	Månadslön kronor
1	1 524	10	2 207	18	2 960
2	1 600	11	2 283	19	3 060
3	1 676	12	2 359	20	3 160
4	1 751	13	2 460	21	3 260
5	1 827	14	2 560	22	3 460
6	1 903	15	2 660	23	3 660
7	1 979	16	2 760	24	3 985
8	2 055	17	2 860	25	4 535
9	2 131				

(Löneplanerna 3—5 ha här uteslutits.)